

Reactie Wet toekomst pensioen (consultatieversie) vanuit het Expertisecentrum Pensioenrecht van de Vrije Universiteit Amsterdam

De kernpunten samengevat – op deze punten menen wij dat de voorgestelde wetteksten aanpassing behoeven

1. Overgangsrecht bestaande regelingen met leeftijdsafhankelijke premies

De voorgestelde wettekst en de toelichting maken niet duidelijk of en tot op welke hoogte nog sprake kan zijn van wijzigingen in een bestaande regeling zonder dat hierdoor een nieuwe regeling ontstaat, waarop het overgangsrecht (dus) niet van toepassing is.

Aanbevelingen

1. Neem een definitie op in de wet van het begrip ‘bestaande regeling’ en ‘bestaande deelnemer’.
2. Geef aan welke wijzigingen er mogelijk zijn in een bestaande regeling, zonder dat daarbij een nieuwe regeling ontstaat.

2. Partnerpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen met leeftijdsonafhankelijke premies

Indien voor het partnerpensioen ter dekking van het risico op overlijden vóór de pensioendatum en het arbeidsongeschiktheidspensioen door verzekeraars een leeftijdsonafhankelijke premie moet worden gevraagd, terwijl sprake blijft van een uitkering die is uitgedrukt in een percentage van het salaris (partnerpensioen maximaal 50%, arbeidsongeschiktheidspensioen doorgaans 80%), ontstaat ook bij verzekeraars en blijft bij pensioenfondsen sprake van de huidige voor fondsen voorgeschreven [doorsneesystematiek](#), die leidt tot een herverdeling tussen jongere en oudere deelnemers.

3. Omzetting kapitaal in vastgestelde uitkering bij PPI

Deelnemers in een door een PPI uitgevoerde verbeterde premieovereenkomst die op enig moment hun opgebouwde pensioenbeleggingskapitaal willen omzetten in een vaste premie-uitkeringsovereenkomst dan wel een gegarandeerde premie-kapitaalovereenkomst, kunnen dit alleen doen door middel van waardeoverdracht naar een verzekeraar. Ook bij nieuwe premieovereenkomsten is tussentijdse omzetting in een vastgestelde uitkering dus – anders dan de MvT aangeeft - wel degelijk nog een optie en blijft er behoefte aan een waardeoverdracht ex artikel 81b PW.

4. Partnerdefinitie

Gevolg van het voorgestelde uniforme partnerbegrip is dat relatief veel personen met succes kunnen betogen dat zij een gezamenlijke huishouding voeren en daarmee voldoen aan de definitie van partner voor de pensioenregeling.

Aanbeveling

Voor personen die niet gehuwd zijn of geregistreerd partner zijn, dienen zwaardere eisen te gelden dan het enkel voeren van een gezamenlijke huishouding.

5. Invaren en partnerpensioen bij overlijden na pensioendatum

Het partnerpensioen bij overlijden na pensioendatum wordt volgens het voorstel niet bij wijze van standaardoptie ingevaren. Het is onduidelijk waarom niet.

6. Uitzondering op invaren bij “onevenredig ongunstig”

Volgens het standaard transitieplan moet worden ingevaren tenzij dit onevenredig ongunstig is. Indien sociale partners menen dat een andere optie dan invaren gunstiger is, ook al is invaren niet onevenredig ongunstig, dan moet ondanks een andere betere optie toch ingevaren worden. Dit is aan te merken als een niet toegestane inperking van de contractsvrijheid van sociale partners en strijdig met de in art. 16 Handvest Grondrechten EU gewaarborgde vrijheid van ondernemerschap.

7. Experimenten zelfstandigen en taakafbakening

Volgens het wetvoorstel zullen afwijkingen van de Pensioenwet mogelijk zijn opdat kan worden geëxperimenteerd met het uitvoeren van pensioenregelingen voor zelfstandigen in de tweede pijler. In de toelichting wordt op de taakafbakening tussen verzekeraars en pensioenfondsen gewezen. Maar het belangrijke art. 121 Pensioenwet wordt niet genoemd in verband met de mogelijkheid dat zelfstandigen zich vrijwillig bij een bedrijfstakpensioenfonds aansluiten. Dat artikel stelt voorwaarden aan de mogelijkheid voor werkgevers om zich vrijwillig bij een bedrijfstakpensioenfonds aan te sluiten. Een van de voorwaarden is dat de werkgever de loonontwikkeling in de bedrijfstak volgt. Dat wordt in het kader van de marktordening in Nederland een belangrijke voorwaarde gevonden.

Aanbeveling

Ook voor de vrijwillige aansluiting van zelfstandigen zouden dergelijke voorwaarden moeten gelden of gemotiveerd aangegeven waarom niet en waarom dat geen problemen oplevert bij de marktordening en waarom dan voor de aansluiting van werkgevers die voorwaarden wel moeten blijven gelden.

Dit zijn de kernpunten. Binnenkort zullen wij een uitgebreidere reactie op het internetconsultatie versie van het wetsvoorstel Toekomst Pensioen publiceren.

Prof. Erik Lutjens – 06 52418408 – e.lutjens@vu.nl
Prof. Herman Kappelle - 070-3445934 – hkappelle@aegon.nl
Dr. Bas Dieleman – 06 53258773 - bas.dieleman@loyensloeff.nl

#####